

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IV. Scripturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

*Si puer impubes voveat aliquid, validè
vovet, modo usum rationis habeat, &
mortaliter peccare possit.*

NOandum. Votum emissum à puero, seu impubere validum est, & obligationem parit, si rationis usum habeat, ita ut peccatum mortale admittere possit, juxta regulam Glossæ in c. mulier 14. c. 32. q. 2. qui potest se obligare diabolo, potest etiam se obligare Deo, & docui l. 4. t. 4. c. 1. n. 2. in fine. Facile tamen per dispensationem relaxari potest: imò hæc sola causa, quòd ab impubere editum sit votum, sufficiens esse videtur ad dispensationem *argum. hujus cap.* & notavit *Abbas n. 2. Sanchez l. 8. de mat. D. 20. n. 13.* ubi notat, quòd Papa potuisset per dispensationem penitus, & absolute relaxare hoc votum, cum etiam per irritationem, à parente, vel tutore tolli possit, prout docui in cit. t. 4. c. 7. n. 10. tamen commutationem admisit, quia id conforme est Ecclesiæ consuetudini, & consultius voventi, uti colligitur ex verbis: juxta consilium nostrum.

QUærent. Cum puer fidem alteri dederit, ideòque jus illi acquisitum sit, quomodo Papa absolvere potuerit puerum in præjudicium socij. Varia respondet *Innoc. And. & Abbas his* Dico cum *And. n. 4.* non fuisse hoc præjudicium pecuniæ æstimabile, sed cujusdam Societatis commodum, quod per se cessat, sublata obligatione voti; sicuti, si aliquis ex mutua conventionem cum socio votum edat de ingredienda Religione, & postea pœnitens impetret à Pontifice dispensationem à voto, non erit injurius erga socium, cum ipse illum non impediat, quòd minus ingrediatur Religionem, aut peregrinationem instituat, etiam sine socio illo. Deinde in nostro casu non est difficultas, quia, ut ex integra lectione apparet, socius contentus fuit, ut, qui in puerili ætate voverat, absolveretur, cum rem istam Pontificis judicio commiserit, & ideò si quod

CAPITVLVM III.

Litteratura.

PARAPHRASIS.

Magister A. cum in periculo esset constitutus, hæc verba protulit: *nondum incuro rabor*, proponens in animo, quòd Religionem intrare vellet; sed quia postea opere non implevit, conscientia angustatur, & Alex. III. consultus, respondit, amplius in voto non est procelum, quòd transgressor censer non possit, si non impleat, quòd dixit.

SUMMARIUM.

Simplex Propositum an sit votum?

NOandum. Simplex propositum, quantumvis firmum de bono opere faciendo, in honorem Dei non est votum, nisi votum esse definitur, promissio de opere meliore Deo deliberatè facta, uti docui l. 4. t. 4. c. 9. at verò promissio deliberata in hoc distinguitur à simplici voluntatis propositio, quòd illa in se continet voluntatem alteri se obligandi, ideòque requirit à alterius acceptationem; at verò simplex propositum continet voluntatem se obligandi, sicuti explicavi l. 3. t. 4. c. 2. & ita docet *S. Thomas 2. 2. q. 28. a. 1.* & bene hic declarat *Abbas n. 2.* & sumitur ex l. 2. ff. de pollicit. Nam autem dubitans, votumne Deo ediderit, an tantum propositum conceperit, pro obligato se habere debeat, docui l. c. t. 4. s. n. 31.

CAPITVLVM IV.

Scripturæ.

PARAPHRASIS.

Quæsitum est ex Alexand. III. utrum illi, qui votum ediderunt, sepulchrum Domini

ni, aut alia Sanctorum limina visitandi, ad Religiosi habitus assumptionem professionemque, nondum perfoluto voto, suscipi possent; affirmat Papa, eò quòd voti emissi transgressor censeri non debet, qui temporale Deo promissum, obsequium, in perpetuam Religionis observantiam commutat.

SUMMARIUM.

Votum Deo factum, quaecumque illud sit, per professionem Religiosam tollitur, commutatione in melius facta.

Notandum. Omne votum Deo editum, per professionem in Religione, commutatione quadam in melius, ideòque gratius obsequium, penitus tollitur, idque ipso jure tum Ecclesiastico, tum naturali divino, prout declarat Sanchez l. 5. mor. c. 5. n. 48. & S. Thomas 2. 2. 2. q. 88. a. 12. ad 1. Paludanus in 4. dist. 38. q. 4. ad 2. & indicatur in hoc c. quòd omnia particularia obsequia Deo promissa, ac debita meliore & eminentiore quadam ratione contineantur in perpetuam, ac totali, sive secundum omnes facultates hominis, Deo promisso obsequio per professionem in Religione; sicuti, si aliquis varijs debitis alteri adstrictus, omnia bona sua habita, seque ipsum penitus traderet in servum, is plenissimè satisfaceret, & priore debita ipso facto, & jure ipso extingueret, sicuti explicavi l. 4. t. 5. c. 10. n. 3.

CAPITULUM V.

Non est.

PARAPHRASIS.

Voti sui transgressor non est, qui illud Sedis Apostolicæ autoritate distulit adimplere; quare cum perturbato Regno Hungariæ, Rex non modicum detrimentum passurus esset, si Strigoniensis Archiepiscopus, cujus ille consilio, & auxilio indigeret, Votum suum Jerosolymam proficiscendi adimpleret, ideò Innoc. III. mandat Archiepiscopo, ut non prius iter illud instituat, quam regnum pacatum sit, vel

ab ipso Pontifice proficiscendi mandatum acceperit.

SUMMARIUM.

1. *Votum, sine temporis definitione factum impleri debet, cum commode potest, ita, ut si justa causa sit differenda executionis, non sit prævaricatio executionis dilatio.*
2. *Ecclesiastici an possint esse Ministri Principum secularium.*

Notandum primum. Votum absolute, & sine temporis definitione editum impleri debet, cum primum, consideratis omnibus, commode impleri potest. Sumitur ex c. 23. Deuter. 21. cum Votum voveris Domino Deo tuo, non tardabis reddere &c. Eccles. c. 5. v. 3. si quid vovisti, ne moreris reddere; & colligitur ex hoc c. Quando verò dilatio Voti à transgressione excusetur, Superioris auctoritas requiritur, & quasi quadam dispensatio, uti hic Abb. notavit n. 2. & 3. Ratio est, quòd hæc sit natura cujusque promissionis, & virtualis intentio promittentis, si nulla determinatio facta est, ut executio, sive solutio fiat, cum primum judicio prudentis commode fieri potest. argum. L. eum qui 41. §. quoties ff. de verb. oblig. Infi. eodem tit. §. omnis stipulatio, ubi Glossa v. confestim, & docent DD. in L. si. domus 21. §. in pecunia ubi Glossa v. modicum ff. de legatis 1.

Scire tamen debemus, Deum non esse rigidum promissorum exactorem, ideòque sufficientem causam fore differendi Votum, ut postea commodius, quietius ac majore cum devotione impleas, uti docet Sylv. v. votum 2. q. 3. quod super s. hoc tit. Sanchez c. 4. de Voto c. 14. n. 4. & sumitur ex cap. Quod super 8. h. t. Secus tamè est, si nulla differendi justa causa sit, si tamè maneat exequendi certa voluntas, non debet censeri peccatum grave, cum non sit prævaricatio voti secundum substantiam, sed tantum secundum temporis qualitatem, ut docet idem Sanchez n. 16. & 21.

Excipe primò. Nisi Votum, cujus exequendi opportunitas erat, verteretur circa obsequi-